

PEDAGOGISCH DOSSIER
BESTEMD VOOR LEERKRACHTEN

BESCHERMDE WOUDEN IN DE WERELD.

R.Braipson.

Negen bijzondere wouden zijn door de UNESCO uitverkoren om op de lijst van het Natuurlijk Werelderfgoed gezet te worden vanwege hun specifieke kenmerken, die van hen unieke getuigen maken en ook veilige oorden voor het te beschermen planten- en dierenleven.

Drie van deze wouden bevinden zich op het Aziatische continent, één in Noord-Amerika en één in Zuid-Amerika, twee andere op het Europese continent, evenals één in Afrika en uiteindelijk het laatste in Australië.

- Azië :
- 1.Amfibiewoud van Sundarbans in Bangladesh.
 - 2.Bergwoud van Sichuan in China.
 - 3.Equatoriaal woud van Sarawak ten noorden van Borneo in Maleisië.
- Amerika :
- 4.Gematigd regenwoud van de Grote Beer in Canada.
 - 5.Tropisch Amazonewoud in Brazilië.
- Europa :
- 6.Oerwoud van Bialowieza in Polen.
 - 7.Gematigd woud van Shikote-Alin in Oost-Siberië, Rusland.
- Afrika :
- 8.Vochtig tropisch woud van de Ituri in de D.R. Congo.
- Australië :
- 9.Regenwoud van Queensland in N.O.Australië.

Zie hier de voornaamste kenmerken van deze beschermde wouden evenals hun afstand en ligging ten overstaan van Parc Chlorophylle.

Amfibiewoud van Sundarbans. (10.200 km. OZO)

Het ligt in de Gangesdelta aan de rand van de Indische Oceaan en is samengesteld uit mangroves, onderworpen aan het ritme van de getijden, en uit salabos een natuurlijke bosformatie die op een vaste bodem van rode klei groeit. Dit mangrovewoud, het grootste ter wereld (2/3 van België), vertegenwoordigt 50 % van de beboste oppervlakte van Bangladesh, en levert met het salabos het onmisbare hout voor de bevolking, speelt een essentiële rol als spons tegen tyfonen en vloedgolven en dient als schuilplaats voor zeldzame diersoorten. Een speciaal programma beschermt deze mangroves tegen een eventueel teveel aan zout wat de verdwijning ervan zou teweegbrengen, en helpt mee aan zijn uitbreiding dankzij de verspreiding van een zoutverdragende grassoort, uri genaamd.

2. Het bergwoud van Sichuan (10.260 km. O)

In het woud van Sichuan in Zuid-West China, hoofdzakelijk bestaande uit bamboe, beslaat het natuurreservaat van Wolong een oppervlakte van 2.000 km² (1/2 van de provincie Luxemburg), en is één der laatste plaatsen op aarde waar nog een honderdtal reuzenpanda's in het wild leven op een totale populatie van slechts 1500. De herbehuizing elders van de bevolking van dit reservaat (2300 inw.), gesensibiliseerd voor de bescherming van de panda en voor het aanplanten van bijkomende bamboegangen, dragen bij tot het overleven van de reuzenpanda's en tot de ecologie van heel het reservaat, waarvan de beboste oppervlakte heden 80 % bedraagt. 100.000 Chinese en buitenlandse toeristen hebben reeds het natuurreservaat van Wolong bezocht.

Het equatoriaal woud van Sarawak. (14.530 km. ZO)

Met zijn 125.000 km², (± 4 keer België), is Sarawak, verborgen paradijs van Bornéo, de grootste staat van Maleisië gelegen ten noorden van het eiland Borneo. Zeer oude oerwouden bedekken de regio en zijn de schuilplaats van een uitzonderlijke fauna: kleine damherten ter grootte van een kat, uilen van 15 cm, neusapen... Het Nationaal Park van Gunung Mulu aan de voet van de hoge bergen, omvat 544 km² equatoriaal oerwoud met daarin het grootste gekende ondergrondse grottennetwerk ter wereld en in het bijzonder dat van Niah (31 km²) geklasseerd als Nationaal Park. Bovendien nog een mangrovegebied, dat juist twee bedreigde diersoorten herbergt, de zeekrokodil en de neusaap, en erkend is als Nationaal Park van de vochtige zones van Kuching.

Het regenwoud van de Grote Beer in Canada. (10.200 km. W)

Gelegen langs de Westkust van British Columbia in Canada, beslaat dit woud een oppervlakte van 64.000 km² (+2 keer België) en is één der laatste getuigen van vochtige wouden of ombrofielen ter wereld. Het is genoemd naar de beren die floreren in dit type woud: de grizzly, de zwarte beer, de Kermodebeer of « spirit » beer en waarvan de habitat sterk bedreigd wordt door commerciële kaalkap. Het herbergt eveneens een grote plantendiversiteit, duizendjarige ceders, Sitkasparren van 90 m hoog en unieke met uitsterven bedreigde diersoorten. Talrijke rivieren rijk aan zalm (20 % van de wereldpopulatie), vormen een onmisbare voedselbron voor de beren. Een internationaal akkoord laat toe dit natuurlijk patrimonium te beschermen dankzij het toepassen van minder agressieve bosbouwpraktijken.

Het tropisch Amazonewoud.

(11.460 km. ZW)

Gelegen in Zuid-Amerika, zich uitstrekkend over negen landen, in het bijzonder Brazilië, is het Amazonewoud het grootste woud ter wereld. Het bedekt meer dan 7 miljoen km² (235 keer België), vertegenwoordigt 2 % van het vasteland en 2/3 van het tropische woudoppervlak op aarde met een onvergelykbare biodiversiteit. Het Amazonewoud is kwetsbaar omdat de bodems relatief arm zijn en de meerderheid van de niet-overstroombare gronden zijn weinig vruchtbaar. Het evenwicht in het woud is uiterst gevoelig voor de minste plaatselijke verandering. Het dramatisch gebrek aan water van de laatste jaren, heeft een belangrijke vermindering van het rivierdebiet teweeggebracht (- 15 %) evenals een duidelijke niveauperlaging van 6 à 7 meter met nefaste gevolgen voor twee beschermde soorten, de kleine rose dolfijn « boto » en de lamantijn. De intensieve ontbossing vernietigt jaarlijks 20.000 tot 25.000 km² (2/3 van België) met als gevolg de opening van de bovenste etage van het woud (de hoogste boomkruinen) en de verdwijning van talrijke diersoorten. Sinds 1978, zijn 517.000 km² (17 keer België) in brand gestoken woud in vlammen opgegaan om plaats te maken voor de commerciële landbouw en de extensieve veeteelt. De biodiversiteit blijft bedreigd door het gebrek aan beschermde gebieden en door hun isolement. De wortel van het kwaad ligt op het niveau van de onaangepaste politiek in verband met toekenning en het gebruik van gronden.

Het oerwoud van Bialowieza.

(1.530 km. O)

Het oerwoud van Bialowieza ligt langs de grens tussen Wit-Rusland en Polen, ten noorden van Brest Litovsk op een totale oppervlakte van ongeveer 1.400 km² ($\pm 1/3$ van de provincie Luxemburg). Het is het laatste overblijfsel van het reuzengrote oerwoud dat de vlaktes van Noord-Europa bedekte. Het is ook een uniek reservoir van biodiversiteit waar nog Europese bizons, wilde « Konik » paarden, beren, herten en wolven in vrijheid voorkomen. Tussen bosbouw en eco-toerisme is het debat geopend over een betere manier om natuurbehoud en economische activiteit met elkaar te verzoenen met het oog op een duurzame bescherming in het kader van Natura 2000.

Het gematigd woud van Shikote-Alin. (10.600 km. NO)

De bergketen van Shikote-Alin, regio van Primorski in Oost-Siberië, herbergt één van de rijkste en ongewoonste gematigde wouden ter wereld. Het is een gemengde zone tussen de taïga en de subtropische regio's wat gezorgd heeft voor een ongebruikelijke verzameling van planten en dieren. Soorten uit het Zuiden zoals de tijger en de Himalayabeer leven er samen met soorten uit het Noorden zoals de bruine beer, het rendier en de lynx. Dit gebied dat zich uitstrekt vanaf de bergen van Shikote-Alin tot aan de Japanse Zee is belangrijk voor het overleven van talrijke bedreigde soorten als de tijger van de Amour en de visarend van Blakiston.

Het tropisch woud van de Ituri.

(7.660 km. Z)

Het tropisch woud van de Ituri ligt in de oostelijke provincie van de Democratische Republiek Congo. Een vijfde van dit woud 60.000 km² (2 keer België), vormt een dierenreservaat met zeldzame okapi's, zijnde ongeveer 5.000 okapi's van de 30.000 die in het wild leven. Het herbergt eveneens bedreigde soorten primaten en vogels, evenals zes soorten kleine bosantilopen « cephalophini », kenmerkend voor deze regio. Het bezit ook buitengewone panoramische plaatsen waaronder de watervallen van Epulu en van de

Ituri. De traditionele nomadenbevolking van jagende pygmeeën, de Mbuti en Efe wonen in het reservaat. De druk van buitenaf door de stroom vluchtelingen voor de politieke onrust en de ongecontroleerde bosexploitatie die er het gevolg van is, zijn een zware bedreiging voor het ecologisch evenwicht in dit tropische gebied.

Het regenwoud van Queensland.

(20.000 km. ZO)

In het noordoosten van Australië, in de nabijheid van het Great Barrier Reef, strekt het regenwoud zich uit over een oppervlakte van 9.000 km²(± 1/3 van België), en vormt een echt museum van de fauna en flora van 100 miljoen jaar geleden. Deze regio, uniek in zijn soort, is een levende getuigenis van de evolutie van planten, zangvogels en van marsupialia (buideldieren). Zijn ontoegankelijkheid en een snelle bewustwording hebben de bescherming van dit ecosysteem toegelaten, wat een zeer mooi voorbeeld is van beheer op hoog niveau door de autoriteiten van Queensland, met het oog op een duurzaam behoud van dit gebied door een intelligente ruimtelijke ordening en gecontroleerde economische activiteiten : krokodillenkwekerijen, revalidatiecentra voor gewonde dieren, vlonders om zich te verplaatsen, begeleiding van de bezoekers.

R.Braipson.